

ŠVICA 2018

Skozi Švico sva že potovala, ko sva se vračala domov in tudi vedno prespala na različnih parkiriščih v gorah. Vedno brez problemov. Pokrajina pa naju tudi nikoli ni pustila brezbržna, zato je bil že čas, da greva na potep po Švici.

Švica leži v alpskem delu Evrope, njena površina je približno 41300 km² in ima 7,5 milijonov prebivalcev.

Razdeljena je na 26 kantonov, od tega je šest polkantonov. Vsak kanton ima svojo ustavo, zakonodajo in finančno avtonomijo. Razdeljena je na tri glavne jezikovne pokrajine. V severni, vzhodni in osrednji Švici govorijo nemško, francosko v zahodni in italijansko v južni Švici. Obstaja pa še en jezik – retoromanščina, ki je jezik manjšine v kantonu Graubunden, kjer sicer prevladujeta nemščina in italijanščina.

Uradno ime Švice je Confoederatio Helvetica (CH; latinsko Švicarska konfederacija), kar je prevedeno v vse štiri švicarske uradne jezike.

Država ima močno tradicijo politične in vojaške nevtralnosti, vendar tudi tradicijo mednarodnega sodelovanja, saj je v njej sedež številnih mednarodnih organizacij.

Pri potovanju iz enega v drug kanton sva spoznavala različne podobe narave, arhitekture in tudi jezike. Vsaka ima svojo arhitekturo zgradb, napise na raznih tablah, zato sem imela občutek, da sem ali v Franciji ali v Nemčiji ali v Italiji.

Preden nadaljujem, pa nekaj opažanj:

- Švica je zelo, zelo gostoljubna in prijazna država. Prijazni so ljudje. Redno se je dogajalo da so naju pozdravili. Kmet, ki je na traktorju pripeljal mimo. Gospodična, ki je pometala pločnik.
- Ceste so v odličnem stanju (v resnici je bila samo ena cesta slaba, z uničenim asfaltom, vse ostale pa brez pripomb).
- Hrana in pijača v trgovini je draga. Cene mesa so od 20 chf za piščanca, od 40 chf svinjina in od 60 chf za govedino. Cena na izdelku je za 100 g. Sadje od 4 chf naprej. Zelenjava prav tako. V gostilne nisva hodila, sva pa pogledala na cenike izobešene zunaj. Pizza od 16 chf naprej, solate po 23 chf in tako naprej.
- Ko se voziš križem po Švici, imaš občutek, da so gondole, vzpenjače, sedežnice... skoraj na vsak hrib oz. goro.
- Imajo veliko parkirišč, kjer je dovoljeno prespati. Tam, kjer ni, je postavljena tabla – teh prostorov je bilo zelo malo. Zato nisva imela nobenih problemov kje prespati. Spala sva na odličnih lokacijah v gorah s prekrasnimi razgledi na jezero, na gore, na doline...
- V resnici je bil to eden lepših dopustov in z veseljem bi se vrnila naslednje leto.

Iz Celja sva startala 16. 7. Dopoldan, najin prvi cilj pa je bil AC Gantar. Z Igorjem je bilo dogovorjeno, da bo menjal gumo na skuterju. Potem pa je dvignil AD in odkrite so bile še

Bernina Pass (ital. Passo del Bernina) na višini 2328 m je najvišja točka poti med St. Moritzem in Tirano v Italiji. Čez vozijo tudi redni vlaki, najznamenitejši pa je turistični vlak Bernina Express, ki obratuje celo leto in povezuje Chur in Tirano. Ker se vzpne na višino 2253 m, je to ena najvišjih evropskih železnic.

S prelaza je čudovit razgled na vrhove Retijskih Alp in na umetno jezero Lago Bianco. Midva sva bila navdušena. Po večerji sva šla na krajši sprehod do železniške postaje, vseskozi pa naju je spremljalo zvonjenje kravjih zvoncev. Ti so potihnili šele pozno zvečer, kljub temu pa sva odlično spala.

4. dan, 19. 7.

Pred izletom s skuterjem sem v hotelu vprašala, kje lahko kupiva sim kartico za internet, receptor me je napotil na pošto v Potresini.

Potresina je majhno mesto pred St. Moritzem na višini 1800 m. Je letovišče z nekaj velikimi imenitnimi hoteli z delno poslikanimi fasadami in veliko rožami.

Na pošti sva imela kar nekaj težav, saj se uslužbenka ni čisto nič potrudila s komunikacijo. Ponujala nama je kartico za vse s temu primerno ceno, potem naju je prevzel mladenič in končno smo se uskladili. Kupila sva kartico za 1 GB, cena 19,90 chf. Potem pa je hotel še vedeti, kje stanujeva in seveda dokument. Osebno izkaznico so vsi trije uslužbenci gledali kot da je neko čudo, »a Slovenija!« Ja, Slovenija. In na koncu sva prosila, če kartico vstavi v telefon, pa iz ne vem kakšnih razlogov (kot sem razumela – varstvo osebnih podatkov), iz tega ni bilo nič.

Branko je nato kar na pošti to uredil sam in poslovila sva se. Če pomislim, kako enostavno je bilo to lani v Rusiji! 12 GB za 6 €.

V St. Moritzu sva naredila en krog, nič posebnega. Mondeno mesto z imenitnimi hoteli. V trgovino sva šla pogledat cene. Zelo so visoke, kupila sva samo kruh in nekaj pločevink piva.

Na povratku s skuterjem sva si še ogledala okolico, na prelazu naredila še en sprehod, potem pa pospravila in se odpeljala naprej. Načrt je bil, da greva čez Albulapass, pa s tem ni bilo nič. Na začetku je opozorilna tabla za širino ceste (2,30 m), zato sva obrnila in se peljala po cesti 3 preko Julierpass 2284 m, mimo Savognin, pa na cesto 13 do Bonaduze in do P, kjer je dovoljeno prespati. Ker pa je ura bila šele štiri, sva šla naprej in prišla na Oberalppass 2044 m. Krasen prostor za prespat, 46.66251, 8.66831. Voda, malo vstran zobata železnica in cesta

– prostrano in občutek svobode. Neprecenljivo. Nisva bila sama, še nekaj AD je bilo iz različnih držav.

5. dan, 20. 7. , 123 km s skuterjem, 0 km z AD

Dan je bil čudovit, zvečer je rahlo deževalo, zjutraj pa je posijalo sonce in grelo vedno močneje.

Preživela sva ga na motorju. Prevozila sva Andermatt (imajo samo eno črpalko in temu primerno visoko ceno goriva, 1,95 chf), prelaz Gottard, se spustila v Airolo, od tam na prelaz Nufenenpass, pa spet spust v Ulrichen, na desno na Furkapass in nazaj v Andermatt in »domov« na Oberalppass. Skupaj 123 km.

Čudovita pokrajina, vse je pokošeno in obdelano. Kosilnice in nakladalke so prilagojene strmini.

Večji del poti naju je spremljala železnica, na strmini zobata in na položnejših tleh normalna. V Ulrichu sva si v trgovini kupila malico in potem sedela na klopci pred trgovino, malicala in preprosto uživala.

Z motorjem je bilo to pot lažje prevoziti kot z avtom. So pa tudi tu, tako kot na vseh ostalih prisotni kolesarji in motoristi.

Vrnila sva se ob treh, Branko je pospravil motor, jaz sem skuhala kosilo, po njem pa sva se nastavljala soncu s skodelico kave v roki in s pogledi na okolico.

6. dan, 21. 7.

Ponoči je deževalo, zjutraj pa se je zjasnilo. Temperatura je padla kar za nekaj stopinj. Plan poti je bil: proti Altdorfu, v Wasse levo do Aareschluch, na Grimselpass, do Gletsch in nato proti Brigu.

Cesta 11 proti Innerkirchen pelje čez Sustenpass (2224 m). Zelo mrzlo je bilo, na prelazu tudi megleno. Pri spustu sva opazila ledenik in cesto do tja. Šla sva. Cesta je privatna in zato plačljiva – 5 chf (24 ur), za vsak naslednji dan pa še 1 chf.

Prekrasna pokrajina. Gorska. Na koncu ceste je veliko parkirišče, eno parkirišče pa je malo pred koncem ceste. Obula sva pohodne čevlje, se opremila s fotoaparatom in korak za korakom proti ledeniku. Hodila sva 40 minut, nekaj metrov celo po snegu. Spustila sva se čisto do ledenika in čeprav sva že bila pri nekaj ledenikih na Norveškem, je to vedno znova lep občutek. Voda bruha izpod »ledene kape« in se nato spusti v slapu v dolino. Vrhovi gora so se začeli odevati v meglo, zato sva se obrnila nazaj in ob prvih dežnih kapljah prišla do avtodoma. Dež pa niti približno ni bil ovira za dve družini, ki sta se planinsko opremljeni odpravili v gore. Z dvema najstnikoma.

Če bi bilo vreme lepše, bi ostala, tako pa sva se odpeljala po hitrem kosilu.

V Innerkirchnu sva šla tankat (1 l = 1,70 chf), potem pa na Grimselpass (2165 m). Pri vzponu sva naletela na precej velik jez za HE. Megla se je spuščala vedno nižje, grozila je, da se bo spustila čisto do tal, zato sva najprej mislila, da bi kar ostala na vrhu. Ko pa sva videla, da je P plačljiv (10 chf za noč, malo nižje pa 20 chf), sva šla naprej. Bova že kaj našla. Še vedno sva.

Našla sva šele v Blitzingen-u. Ob cesti je manjše parkirišče (0,50 chf/h in 5 chf/dan od 7. do 19. ure), 46.44147, 8.20207 na višini 1289 m. Ostala bova. Ura je bila tri popoldan in Branko je šel do avtomata, da plača. Toda avtomat mu je denar vrnil, na displeju pa se je izpisalo, da je pokvarjen. No, krasno!

Kot da dopoldan nisva imela dovolj hoje, sva šla še na sprehod po vasi. Stari del je prekrasen. Lepoto mu dajejo lesene hiše, vse v cvetju in z urejeno okolico.

Da se nisva vračala po isti poti, sva se do ceste povzpela po srnini poti v hrib po visoki travi. Večer je minil ob gledanju tekme Tour de France na TV in načrtovanju poti za naslednji dan.

7. dan, 22. 7.

Prestavila sva se 30 km naprej v Visp in parkirala v mestu med bloki 46.2929, 7.8885.

Z motorjem sva se peljala v Saas Fee. To je vas v Peninskih Alpah, nastala že v 13 stoletju, od 19. stoletja pa se je začela razvijati v turistično letovišče.

Letovišče je zaprto za promet, za vsa vozila je pred njo garažna hiša. Naprej se gre peš ali pa z električnimi minibusi. Saas Fee ima številne lesene šalete, ki so zgrajeni na visokih kamnitih temeljih. Turistov je veliko, skoraj vsi so športno napravljeni. Poletnih aktivnosti tako za odrasle kot za otroke je precej: adrenalinski park, pohodne poti, športna igrišča, kolesarske steze, veliko gondol. Gondola vozi tudi do vrha Felskinn, od tam pa je Alpine Metro do vrha Mittelallain na višini 3500 m. in tako sva bila na višini 3500 m. Polno snega, ratragi delajo, deskarji uživajo. Za nekaj časa sva se usedla v vrtečo restavracijo, spila eno pivo (cena: 6 chf) in se razgledovala po gorskih vrhovih. Ker pa imajo v restavraciji prost dostop do wi-fi, sva še malo »poguglala«.

Ja, nič – treba se je bilo vrniti v dolino. Naredil se je zelo lep sončen dan, bilo je 23 stopinj. Na povratku v Visp sva zavila še v Tasch, ki je zadnja postaja pred Zermattom. Tudi Zermatt je zaprt za promet, zato morate presesti na vlak, avtobus ali taxi. Ker sva v Zermattu že bila, sva se obrnila in se po 122 km vrnila k AD. Ura je bila že pol petih, za kosilo sva pojedla juho, nato pa sva hotela še peš prehoditi mesto. V trenutki, ko sva se odpravljala, naju je čez ograjo nagovoril tip v angleščini. Vse, kar je znal povedati, je bilo, da imava 15 minut, da se odstraniva, če ne, bo poklical policijo. Branko mu je hotel dopovedati, da je to parkirišče tudi za AD in da naj kar takoj pokliče policijo. Seveda je ni. Še nekajkrat je ponovil »you have 15 minutes«, potem pa odšel. In kaj sva naredila midva?

Branko je rekel «Breda, pospravi, greva. Nikoli ne veš – kaj pa če se ponoči vrne, po možnosti še s kom, in lahko bi prišlo do nepotrebnih težav.»

Samo zaradi tega sva raje odšla. Branko je že prej imel pripravljene koordinate za drugo parkirišče. Samo pol ure naprej je mesto Sion, tam sva zavila v hrib v vasico Saviese, kjer je PZA. Z vso oskrbo, brezplačen, 46.25680, 7.3446. Velik makadam prostor, na katerem so že bili parkirani štirje avtodomi iz različnih držav. Prišla sva ravno še po svetlem, da sva se prepričala o odličnosti parkirišča.

8. dan, 23. 7.

Na parkirišču je tudi informacijska pisarna. Ob devetih je prišla v službo mlada gospodična, postavila na sonce dva ležalnika (namenjena gostom), zalila rože in prijazno odgovarjala na vprašanja avtodomarjev.

Najin plan je bil izlet z motorjem. Najprej v dolino Val'Anniviers. Dolina je obdana z visokimi vrhovi Peninskih Alp. Cela dolina je zelo poseljena, hiše so lepe z lesenimi zgornjimi deli. Toda – bolj sva se dvigala, bolj mrzlo je postajalo. O toplem soncu, katerega sva bila deležna zjutraj na parkirišču, ni bilo sledu.

Peljala sva do konca doline, v Zinal. Nazaj grede pa še v vas Grimentz, ki je polna tradicionalnih visokih lesenih šaletov zgrajenih na skali.

Branko ne bi bil Branko, če ne bi šel še dalje. Do Moiryjskega jezua in še naprej do ledenika Glacier de Moiry. Cesta je prevozna tudi za avtodome, zadnjih 100 m pa je v tunelu naravnost navzgor (pride na višino 2250 m). Res je strmo, motor je na koncu že težko vlekel. Kako je strmo, sva videla šele na povratku. Ko pa prideš iz tunela, prideš direktno na parkirišče ob jezeru in takoj pade v oči tabla, ki kaže na parkirišče za avtodome - 4 km ob jezeru – brez vzpona.

Prišla sva do precej velikega makadam parkirišča, en del je rezerviran za AD. Imajo celo preprosto sanitarno postajo 46.10665, 7.57888. Vse skupaj je fascinantno, si 2250 m visoko, s treh strani te obdajajo gore, z ene pa ledenik. In vse je brezplačno. In to v Švici!!! Ja, ni kaj dodati.

Za rekreacijo pa je na vse strani veliko pohodniških poti.

Po ogledu sva se spustila v Sion in nato na drugo stran v Crans-Montano. Smučarsko središče, ki pa je zdaj poleti bolj kot ne prazno.

Ura je bila že štiri, ko sva se vrnila k avtodomu. Sonce je prijetno grelo, zato sva po kosilu ostanek dneva preživela zunaj.

9. dan, 24. 7.

Dan se je začel s soncem in s soncem se je tudi končal.

Prav nič nisva hitela, zato sva se šele okrog devetih z motorjem odpeljala v dolino Val d'Herens. Dolina ima očarljive vasi – tako kot vse doline. Na začetku doline je znamenit geološki pojav, skupino skalnatih tvorb, ki se imenujejo Pyramides d'Euseigne. Te nazobčane skale štrlijo iz hribovja kot kakšni nazobčani zobje. Izklesale so jih erozivne sile vetra, dežja in ledu. Na vrhu vsake je kamnina, ki je varovala spodnji mehkejši del. Približno 200 m naprej v dolino se že kažejo nastavki novih skalnih tvorb.

Zadnji kraj v dolini je vasica Arolla, iz nje pa vodijo številne poti.

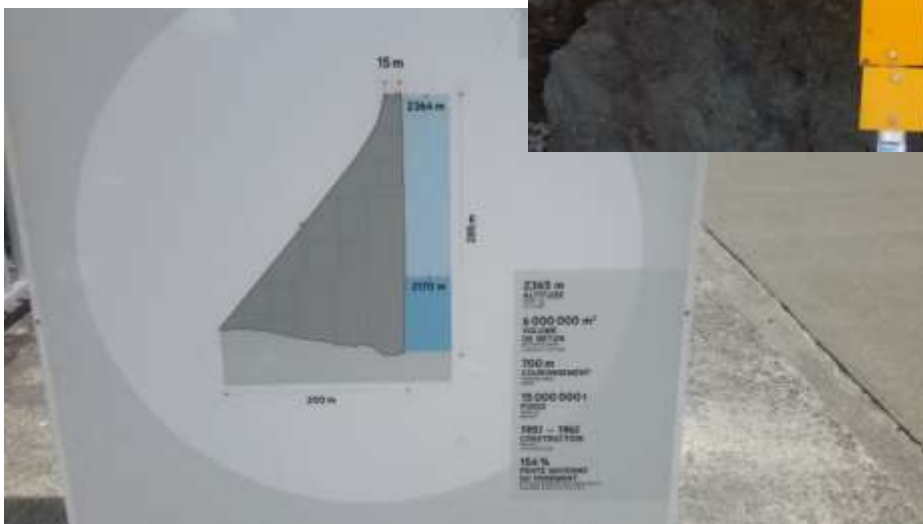

Nazaj grede sva zavila levo v Pralang in naprej do jezua Grande Dixence. To je najvišji težnostni jez in največji dosežek inženirstva v Švici. Pred njim je precej veliko parkirišče, tudi AD so bili in nikjer ni bilo videti znaka za prepoved prenočevanja.

Obiskovalcev, ki so si želeli stati na jezua, je bilo veliko. Tudi midva. Imela sva dve možnosti: ali greva na vrh z gondolo (10 chf v obe smeri ali 7 chf v eno smer) ali peš (pol ure hoje po cikcak poti). Seveda sva šla peš in s tem razgibala noge. Vse skupaj je prav impresivno. Vrh jezua je na višini 2365 m, od tam pa so planinske poti v več smeri.

Ko sva se vrnila k AD, je ura bila že pol petih. Ostanek dneva sva preživela ob avtodomu.

Vroče je bilo.

10. dan, 25. 7.

Ponoči je bila majhna nevihta, zato zjutraj še ni posijalo sonce. Po zajtrku sva načrtovala prehoditi Torrent-Neuf.

Pot je zelo atraktivna, odprta od 1. maja do 1. novembra. 6 km dolga pot (Savièse, Prafirmin Torrent-Neuf) najprej vodi skozi gozd, nato pa na vrtoglavo višino prek nedavno obnovljene poti do zaselka Brač (1.191m). Prvotni kanal, ki ga je zgradil Arnold von Leukron s sporazumom iz leta 1430, je prenašal vodo iz regije Sanetsch, najprej iz reke Nétage in kasneje iz morja. Predor je bil zgrajen leta 1934, da bi nadomestil Bisse de Savièse. Leta 2009 so pot ponovno obnovili. Danes ima 4 viseče mostove, ki se pnejo nad prepadom. Pokrajina se menja, menjajo se kamnine, na eni strani je hrib na drugi pa dolino do kamor ti seže pogled. Celo dva gamsa sva videla.

Za celotno pot v obe smeri sva porabila 3,5 ure, vsako minuto sva uživala. Tudi sonce je prijetno grelo.

Zadovoljna od doživetij na poti sva se okoli enih vrnila, pojedla kosilo, potem pa se s težkim srcem poslovila od zelo lepega parkirišča. Dve noči sva tukaj prespala, nihče naju ni preganjal ali kakorkoli drugače nadlegoval.

Med potjo v Martigny sva se ustavila še v trgovino Lidl, kjer sva malo pregledala cene. Meso imajo zelo drago, nakupila sva samo osnovne stvari.

Vse do Martignyja imajo vsak košček zemlje zasejan s trto. Proti koncu sva videla tudi nasade jablan, hrušk in marelic. Ja, prav ste prebrali – marelic. Videti so bile lepe, kakšen je okus, pa ne morem povedati. Jih nisva kupila, saj je 7 chf za 1 kg le malo preveč. Zame, za vas ne vem.

V Matigny sva parkirala blizu centra na brezplačnem parkirišču 46.095299, 7.07163.

Ker je blizu Francija, sva se odločila, da greva z motorjem tja. Vse sva pripravila, celo sedela sva že na motorju, potem pa ni hotel vžgati. In ostala sva doma. Branko je iskal napako in uspelo mu je – motor je vžgal takoj po pritisku na gumb.

Vendar pa z izletom ni bilo nič, saj je ura kazala že sedem. Zato sva šla na sprehod po mestu in se vzpela do trdnjave iz 13. stoletja Tour de la Batiaz. Nekaj se trudijo obnavljati, mogoče bo čez nekaj let vse drugače.

Ker sva bila nastanjena v mestu, se zrak zvečer ni nič ohladil. Ob osmih je še kar bilo 29 stopinj.

11. dan , 26. 7.

Motor je vžgal tudi zjutraj in odpeljala sva se v Chamonix. Lepa vožnja, malo prometa. Na meji ni bilo nikogar.

V Chamonixu pa gneča. Tako kot leta 2014, ko sva v tem mestu preživela tri dni. Ko jih gledaš, imaš občutek, da se vsi ukvarjajo s športom, saj so športno oblečeni in opremljeni. In ker sva že bila v Franciji, v EU, je Branko poklical domov. Iz Švice je le malo predrago. Nisva se dolgo zadržala, na poti nazaj proti meji sva se ustavila še v trgovini in kupila nekaj hrane.

Po prečkanju meje F-CH je čez nekaj kilometrov odcep za jez Emosson. Seveda je Branko zavil. Kar nekaj ovinkov je bilo do cilja, moram pa priznati, da je pokrajina čudovita. Leta 2016 je jez bil eden od etapnih ciljev kolesarske dirke Tour de France, višina 1970 m.

Takšen način prevoza sva videla prvič.

Kot sem rekla – lepa pokrajina, ko pa prideš na vrh, se odpre. Veliko parkirišče, tudi za AD je prostor, restavracija, veliko ljudi. Do sem vozi celo lokalni avtobus. Lahko pa prideš tudi z gondolo. Malo sva se sprehodila, potem pa se spustila v dolino nazaj k AD. Uh, kako je bilo vroče! Čez 30 stopinj.

Po kosilu sva šla še na en motoristični izlet. Na prelaz St. Bernard, višina 2473 m. Hkrati je to meja z Italijo.

Ta prelaz je najstarejši alpski prelaz, povezava med zahodno Evropo in Italijo obstaja že vsaj od leta 800 pr. n. št.. prečkali so ga kar trije slavni možje. V prvem stoletju Julij Cezar, leta 800 Karel Veliki in leta 1800 Napoleon.

Prelaz je dobil ime po škofu Bernardu iz Menthona, ki je leta 1049 tukaj postavil zavetišče za popotnike. Menihi še danes živijo tukaj, zavetišče pa je odprto vse leto.

Znani so psi bernardinci, ki so dobili ime prav po tem zavetišču. Obstaja teorija, da so jih menihi dresirali za iskanje izgubljenih popotnikov v snegu ali plazovih.

Nazaj grede sva se peljala še v Verbier. Leži na višini 1500 m, pod njim pa je dolina Val de Bognes. Je smučarsko središče, ima 400 km smučarskih prog, tudi ledeniških. Izredno mondeno letovišče – to sva sklepala po parkiranih avtomobilih pred hoteli in po oblekah mimoidočih.

Nazaj sva bila ob sedmih, pospravila in se odpeljala v vasico Leysin.

Z glavne ceste Martigny – Lousanne se cesta odcepi v Aigle za Leysin. Najprej ni nič videti, pač cesta in lepa pokrajina, potem pa naenkrat spet hoteli. Samo gledaš. Peljeva še naprej, turizem cveti. Počasi se navadiš na to, da kamor zapelješ, vidiš turistične nastanitve in polno turistov.

Zaradi suhega in sončnega podnebja je vasica včasih bila središče za zdravljenje tuberkuloze, v današnjih časih pa se je razvila v smučarsko in pohodniško središče.

Parkirala sva na koordinatah 46.34274, 6.99975 na višini 1467 m. z mesta, kjer sva parkirala pri kamnolomu (ki to ni več), imava odličen razgled v dolino. Temperatura zraka je bistveno nižja kot v dolini in krasno se bo spalo.

12. dan, 27. 7.

In res sva odlično spala. Jutranje sonce je osvetlilo okoliške vrhove in vabilo na plan. Po zajtrku sva se spet usedla na motor in se odpeljala na krožno vožnjo. Prvi postanek je bil v Ckateau. Takoj sva opazila, da se nekaj dogaja. V središču mesteca je potekla 3-dnevni otroški festival: ulične delavnice, predstave, žongliranje, komedianti ...

Od tam pa v Gstaad, eno najimenitnejših švicarskih letovišč (prej tega nisva vedela, šele po ogledu nama je postalo jasno, da tja ne sodiva). Mestece je presenetljivo majhno, stavbe so ohranile tradicionalno arhitekturo, visokih hotelov ni. V času najinega obiska je bilo polno ljudi in polno dodatnih parkirišč. Kaj se dogaja? Ni trajalo dolgo, da sva ugotovila...(glej sliko)

In čeprav nisva imenitneža, naju je varnostnik spustil na kratek ogled turnirja. Toliko, da se lahko hvalim, kje sem bila – haha.

Vedno bolj vroče je postajalo. Tenisačem res ni bilo lahko, je pa vročini primerno bilo manj ljudi na tribuni.

Sprehodila sva se po mestecu, nato pa šla naprej. Proti Les Diablerets. Kot vedno do zdaj, je tudi tukaj povsod pokrajina čudovita (pa saj je vsa Švica balzam za dušo). Veliko hiš je iz 17. stoletja, svojo arhitekturo imajo tudi cerkve.

Col du Croix na 1734 m. Zelo lepo. Skozi Villars sva prišla v Aigle. Je glavno mesto vinogradniške pokrajine. Aigle leži dobesedno sredi vinogradov, ki pokrivajo pobočja Vaudskih Alp. Njegov prepoznaven znak je grad Chateau d'Aigle iz 12. stoletja, ki pa je danes v celoti obnovljen. Danes je v njem vinogradniški muzej.

Najina krožna vožnja je bila dolga 148 km.

Ta večer je bil lunin mrk, zato so zvečer začeli prihajati ljudje. Žal pa je noč bila rahlo oblačna in temu primerna je bila vidljivost. Bolj tako, tako.

13. dan, 28. 7.

Oblačen večer je zjutraj prinesel dež. V presledkih. Dovolj, da sva se spustila do sanitarne postaje 46.342201, 7.0213 in počistila ter opremila AD. Ko je bilo vse postorjeno, je ponovno začelo deževati in deževalo je celo pot Leysin – les Mosses – Gruyeres.

Parkirala sva na letališču, kjer je za AD dovoljeno. Brezplačno, brez oskrbe. Z lepim pogledom na grad , 46.594799, 7.09203. Trije so že bili tam, za nama sta prišla še dva.

Pokrajina se je iz alpske spremenila v predalpsko. Hiše niso več napol lesene ali pa sploh nič. So bolj podobne našim. Področje je francosko govoreče.

Po malem je deževalo še cel popoldan, z avtom sva se odpeljala do tovarne čokolade Nestle 46.60694, 7.1087 Takšne gneče pa res nisva pričakovala. Bilo je nekaj avtobusov, precej AD, veliko osebnih vozil. Zato je tudi v precej veliki trgovini bilo polno ljudi. Ki so kupovali na veliko, čeprav so cene na višjem nivoju. No, ne vsi. Tudi midva sva kupila nekaj čokolad zase in nekaj za domače.

Pogledat sva se peljala še parking ob jezeru, ki pa se je izkazal za slabšega, zato sva se vrnila nazaj na letališče.

Okrog petih je posijalo sonce.

Ko sva na TV pogledala Tour de France, sva v soncu šla v Gruyers. Približno 1 km peš.

Gruyeres je srednjeveška vasica z eno samo ulico. Leži na hribčku, zato je vidna že od daleč. V vasi so hiše iz 15. do 17. stoletja, grad pa je iz 11. stoletja. V 19. stoletju ga je kupila družina Bovys in ga temeljito obnovila. V privatnih rokah je bil do leta 1939, potem pa je grad prešel v roke fribourške kantonske oblasti. Zaradi pozne ure sva ogled prestavila na naslednje jutro. Cela vas je zelo »cartl«, pristrčna, pravi biser. Škoda ga je zamuditi.

14. dan, 29. 7.

Dan sva začela s ponovnim ogledom vasi Gruyeres in njenega gradu. Tokrat sva se na parkirišče peljala (v vasi je promet prepovedan) 46.58283, 7.07823. Ker sva bila zgodnja (še ne devet), sva se lahko v miru razgledovala in slikala. Prva sva bila tudi v gradu (vstopnina: 12 chf za odrasle in 8 chf za seniorje). Krasen grad. Tako zunanost kot notranost. Nič kičasto. Po ogledu sva si pogledala še film o zgodovini vasi in gradu.

Ko sva midva končala z ogledom, pa so začele prihajati množice turistov. Z avtobusom in z osebnimi vozili. Na izvozu sva opazila, da kasirajo parkiranje. Še ena prednost, če si zgoden.

Nato sva šla proti Freibourgu. Vmes sva se ustavila v Payerne, kjer imajo sanitarno postajo 46.82442, 6.94419.

Še nekaj kilometrov in parkirala sva v majhni vasici ob cerkvici in pokopališču, sredi vinogradov in s pogledom na jezero Murtensee, Ch. de la Côte 2, 1586 Bellerive, 46.92203, 7.02604 . Nedaleč stran od tega parkirišča, tik ob jezeru, je še eno parkirišče za AD 46.92457, 7.037216.

Dan je bil zelo vroč, čez 30 stopinj.

Po kosilu sva se z motorjem odpeljala v Fribourg. To je mesto s strmimi ulicami, mesto mostov, vodnjakov in gotskih hiš. V vročini sva prehodila dobršen del mesta in nekaj mostov, nato pa mesto obvozila še z motorjem.

Veliko mostov je zato, ker reka Saane (Serine) dela precej ovinkov (meandrov). Mostovi so različni, od velikih betonskih do majhnih kamnitih in lesenih.

Nazaj grede sva se ustavila v Murtenu, v pristanišču. Jezero sploh ni veliko, jadrnic in ostalih velikih bark pa je ogromno. Kot da si na morju.

15. dan, 30. 7.

Po zajtrku sva se z motorjem odpeljala v Bern. Po 15 km se je Branko spomnil, da je pozabil torbico z dokumenti, zato sva se vrnila. In potem še enkrat v Bern.

Bern je prestolnica Švice. Leži ob reki Aare, ki je tako čista, da ljudje v njej plavajo. Ali bolje povedano, prepustijo se toku reke. Glede na število ljudi, ki so to počeli, je to verjetno vsakdanja praksa. Isto sem potem opazila še v enem drugem mestu.

Je nemško govoreče mesto. Zgodovinsko staro mesto je na Unescovem seznamu svetovne dediščine.

Letošnje poletje so mesto na veliko obnavljali, kar je bilo malo moteče glede fotografiranja. Dan je bil vroč, čez 30 stopinj in po treh urah hoje sva se od Berna poslovila ter se vrnila v AD na kosilo.

Popoldan pa še na eno turo. V Neuchatel. Ob jezeru, blizu francoske meje. Staro mesto je zgrajeno iz rumenega peščenjaka. Povzpela sva se na grajsko obzidke, od koder je lep panoramski pogled na mesto.

16. dan, 31. 7.

Spet bo vroč dan in res je bil.

Odpeljala sva se v Biel / Bienne. Je edino uradno dvojezično mesto v Švici. Glavna industrijska panoga je urarstvo. Šla sva do Rolexa, žal pa nimajo razstavnega prostora.

Potem sva se sprehodila po starem mestu. Tako, kot vsa ostala mesta, so ulice strme, zgradbe pa tesno skupaj. Zaradi velike vročine sva se hitro naveličala pohajanja in vrnila sva se k AD. Ta je bil parkiran na hribu nad mestom, na P majhnega ZOO. 47.15983, 7.26982 (Rue de l'Otroi). Vstop prost.

Potovanje sva nadaljevala skozi Solothurn v Huttwil, kjer je sanitarna postaja z elektriko. Vse brezplačno. PZA je v lasti proizvodnje/trgovine električnih koles Flyer: 47.11549, 7.86892
Nudijo tudi wifi, geslo pa dobiš v trgovini.

Naredila sem kosilo, sledil je počitek, ob pol petih pa sva ponovno šla na motoristično turo. Huttwil – Wilisan – Wathsen – Wiggen – Laguan – Hittwil. Živinorejska pokrajina.

Emmental je dolga in široka dolina reke Emme. Pokrajina je polna travnikov, na katerih se pasejo krave. Iz njihovega mleka delajo znamenit ementalški sir.

Turistično oblegana je sirarna Schaukaserei v Alfolternu, kjer si lahko pohledaš izdelavo sira in opraviš nakup mlečnih izdelkov. P: 47.06427, 7.73125.

17. dan, 1. 8.

Planirala sva ogled proizvodnje koles (ob določenih urah imajo voden ogled), potem pa sva ugotovila, zakaj ljudje ne prihajajo v službo. Švica ima državni praznik – dan državnosti. Z ogledom torej ni bilo nič.

Ko sva počistila AD, natočila vodo in vse pospravila, sva se odpeljala proti renskimi slapovom. Peljala sva skozi kraje Sursee, Brugg, proti Koblenzu in tik pred nemško mejo ob reki Ren (mejna reka) proti Schafhausen. Do tja je treba prečkati nemško mejo.

Prišla sva v Nemčijo in parkirala na PZA v Loosteten: 47.63129, 8.57798 (asfalt, široki prostori, voda in elektika se plačata). Zraven so trgovine Lidl, Kik, Takko, Daicham.

Zelo je vroče. Očitno je ta vročina dolgotrajna, saj so v severni Švici in v tem delu Nemčije poljščine posušene – povsod so znaki hude suše.

Sva samo 7 km od renskih slapov v Švici.

Proti večeru, ko se je malo ohladilo, sva šla z motorjem do slapov. Renski slapovi so največji v Evropi (očitno Islandija ne štejejo v Evropo!!!). visoki so le 23 m, široki pa so približno 150 m.

Ko sva si ogledovala to naravno znamenitost, je začelo deževati. Pohitela sva nazaj, toda razbesnela se je prava nevihta s točo. Vedrila sva pod streho avtobusne postaje. Kar 20 minut je padala toča. Nato sva nadaljevala proti meji (malo pred mejo je na cesti ležalo podrtó drevo) in ko sva jo prečkala, je bila cesta suha. Niti sledu o kakšnem dežju ali nevihti.

Ko sva bila zopet pri avtu, naju je ogovorila gospa v slovenskem jeziku. Presenečena sva jo pogledala, potem pa je razložila, da je Slovenka, ki živi v Nemčiji že 50 let in ima hišo zraven parkirišča. Tako naju je tudi videla in seveda je čutila potrebo, da naju ogovori.

18. dan, 2. 8.

Zjutraj sva najprej izkoristila prednost bivanja v Nemčiji – šla sva po nakupih v Lidl. Presenečena sva ugotovila, da so nekatere cene celo nižje kot v Sloveniji, živila pa boljše kvalitete. Temu primerno velik je bil tudi najin nakup. Spet sva bila založena s svežim mesom, zelenjavo in sadjem.

V trgovini smo se srečali z gospo iz prejšnjega dne in povabila naju je na kavo. Vabilo sva sprejela in v dveh prijetno preživetih urah pri Ančki in Janezu sva izvedela marsikaj o tem, kako je prišlo do njune izselitve in o odločitvi, da za vedno ostaneta v Nemčiji.

Popoldan sva presedela pred avtodomom, zvečer pa se ponovno odpeljala z motorjem v Švico na ogled Schafhausen. Zelo lepo, tipično memško mesto ob Renu, 4 km od slapov. Zgradbe so iz zgodnjega srednjega veka, nekatere imajo na pročeljih freske. Nad mestom kraljuje okrogla trdnjava Munat, zgrajena v poznem 16. stoletju.

19. dan, 3. 8.

Rekla sva si, da greva pred odhodom še enkrat v trgovino. In kot da sta naju čakala, smo se z gospo in gospodom spet srečali in (spet) zaklepetali ob kavi. Kako je življenje nepredvidljivo – ko najmanj pričakuješ, srečaš popolne tujce in takoj začutiš simpatijo do njih. Tako sva se počutila midva in mislim, da onadva tudi, saj sta nama dala telefonsko številko in naju povabila k ponovnemu obisku.

Potem pa je nastopil čas, da se poslovimo in da midva nadaljujema svoje potepanje. Vozila sva: Schaffhausen – Winterthur – Zurich – Affoltern – Luzern.

Nekaj kilometrov iz Luzerna je prelep parkirni prostor za 4 AD. V bližini kmetij in dvignjen nad jezero. Prelepo.

P 46.99729, 8.30337 (Sonnenbergstrasse, Hergilwil, Luzern)

Prišla sva ob pol treh in bila sama. Po kosilu sva se z motorjem odpeljala v Engeiberg, lepa dolina, polno pohodnikov in gondole levo in desno. Vse vozijo.

Vrnila sva se nekaj pred osmo zvečer in prostor je bil poln. Kasneje so še prihajali, žal so se morali obrniti. Nekaj jih je srečo poskušalo po cesti naprej, brez uspeha. Kot sva videla naslednji dan na najinem izletu, ni nikjer več dovolj prostora za AD.

Večer sva preživela na stolih ob robu travniku, kmet je kosil in potem naložil svežo travo, še prej pa naju je prijazno pozdravil z dvignjeno roko. Si lahko želiš še kaj več? Absolutno sva se počutila varno.

20. dan, 4. 8.

Obiskala sva muzej Verkehrshaus der Schweiz – švicarski prometni muzej. Ogromen je! Razstavljene so vse oblike prometa skozi zgodovino: železnice, cestna vozila, gondole, letalstvo, zobata železnica...

Veliko je interaktivne ponudbe. Ogromno je animacij za otroke, zato sva v štirih urah pohajkovanja po muzeju videla veliko družin z malimi otroci. Otroci lahko preizkusijo delovanje strojev, imajo precej veliko gradbišče z majhnimi bagri, žerjavi in še kaj. Na glavi so imeli čelado in delali. V velikem bazenu so se vozili s čolni. Med razstavnimi halami se lahko pelješ s skirojem. In še in še.

Kot sem zapisala – 4 ure sva bila v muzeju, pa sva pogledala samo promet. Za ostale razstave (planetarij, filmi, čokolada) bi morala doplačati, toda imela sva dovolj.

Ob treh sva bila nazaj pri AD, pojedla ričet in se spet odpeljala. Naredila sva krog malo po hribu gor in na drugo stran jezera do letovišča Bürgenstock. Takoj, ko sva videla parkirane avtomobile, nama je bilo jasno, da tja ne sodiva. Za bivanje v teh hotelih je najina denarnica pretanka.

21. dan, 5. 8.

Dan za ogled mesta Luzern. Ker sva bila zgodnja, še ni bilo (preveč) turistov. Že čez eno uro se je gnetlo ljudi. Pričakovano je največ ljudi na Kapelskem mostu.

Kapelski most je pokrita lesena brv, ki je postala simbol mesta. Zgrajen je bil v 14. stoletju, leta 1993 ga je deloma uničil požar, posledice so še vedno vidne, most so obnovili.

Luzern je zgoščeno mesto. Zlahka ga prehodiš peš. Šla sva čez Kapelski most in ob reki do naslednjega lesenega mostu, čez in na obzidje. Del obzidja je obnovljen, narejena je pot od enega stolpa do drugega.

Pregreta od vročine sva se ob dvanajstih vrnila in pospravila. Nadaljeva sva proti Interlaknu. Vozila sva po cesti 4 in ko sva prišla do jezera Brienzsee, sva vozila tik ob njem ter gledala ljudi, ki so se kopali. Potem pa je Branko prišel na idejo, da bi se tudi midva lahko.

Voda je bila odlična. Na vrhu topla, malo globlje mrzla. Odlična osvežitev.

V Interlaknu sva zavila z glavne ceste v kraj Beatenberg na višino 1284 m, na parkirišče, kjer je dovoljeno prenočevanje AD 46.70408, 7.81482. Prostor je makadam /trava, brez oskrbe toda s pogledom na jezero in okoliške gore. Pospremljeno z glasbo kravjega zvonca. Na tem parkirišču je bilo kar nekaj AD iz Španije. Nasploh sva v Švici videla precej Špancev, skoraj nič pa Nemcev in Italijanov.

22. dan, 6. 8.

Zvečer se je po okoliških gorah pooblačilo in v daljavi se je slišalo grmenje. Toda jutro je lepo, sončni žarki so začeli ogrevato ozračje.

Mimo sp vozili kombiji z jadralci. Malo višje od najinega parkirišča imajo vzletno stezo, točno nad Interlaknom. Sva jo videla zvečer, ko sva šla na sprehod. Mimogrede pa se je Branko še zaklepetal z Nizozemcem, ki sem redno prihaja na dopust.

Nikamor se nama ni mudilo. V miru sva pozajtrkovala in spila kavo, ob desetih pa se z motorjem odpeljala na krožno vožnjo okoli jezera Thunsee.

V Oberhofu sva si pogledala zunanost gradu in se sprehodila po parku. Saj sva hotela tudi v grad, pa je, žal, bil ponedeljek in grad zaprt.

V Thun sva se obrnila na drugo stran jezera in zavila v dolini, na katere koncu je Adelboden. Kot vse doline, je tudi ta lepa. Žal pa se je vreme, do sedaj je bilo zelo vroče, začelo spreminjati. Ko sva bila v Adelbodnu, je začelo deževati. Oblekla sva jakno in se začela vračati. Malo niže je cesta bila suha, potem pa spet mokra. Vedno bolj je deževalo, kar je od Branka terjalo veliko zbranost in previdnost. Brez nesreče sva se vrnila k AD. Krožna vožnja je bila dolga 142 km.

23. dan, 7. 8.

Jutro je bilo oblačno, zato sva se odločila, da greva v Lauterbrunnen z AD. Kar precejšnja gneča na cesti. Ti kraji so turistično zelo oblegani.

Peljala sva do konca doline, vreme se je popravilo, postajalo je topleje. Izredna pokrajina. Potem sva zavila še v Grindelwald. Še lepše. Sonce je obsijalo gore in vabilo k hoji. Drugič.

V informacijski pisarni sva dobila informacijo o vlaku /vzpenjači na Jungfrau. Prva vožnja (good morning price) stane 135 chf, vsaka naslednja pa 215 chf. Ni poceni, kajne? Ker sva midva na Jungfrau že bila pred leti, nisva imela želje ponovnega obiska. Je pa Branko imel željo po vožnji z Brien Rothorn Bahn, zato sva prosila za informacije o vožnji.

Brien Rothorn Bahn je vlak s parno lokomotivo, ki pelje na višino 2350 m. Prva vožnja je ob 8.36, stane pa 55 chf. Vsaka naslednja vožnja stane 92 chf. Obstaja možnost nakupa enosmerne vozovnice, 28 chf. Odločila sva, da se peljeva naslednji dan.

Prenočišče je Branko poiskal na P pred muzejem Freilichtmuseum Ballenberg 46.75145, 8.07984.

Celodnevno parkiranje (24 ur – od 0.00 do 24.00) stane 5 chf. Prespala sva z dovoljenjem uslužbenke na blagajni.

24. dan, 8. 8.

Torej – v načrtu sva imela vožnjo s parnim vlakom. Potem pa se je zvečer pooblačilo in imela sva nevihto. Zato je bil najin prvi jutranji pogled usmerjen v gore. Bila sva razočarana. Napoved je obetala dež, naslednji dan naj bi bilo še slabše. In rekla sva – to bova morala narediti naslednje leto.

Namesto v gore sva šla v muzej oz. skansen. Skansen je muzej na prostem.

Nekaj statističnih podatkov: velikost 66 ha, 100 hiš, 250 domačih živali, vstopnina 24 chf. Uradni delovni čas je od 10. do 17. ure, vendar so odprli že prej. Niso pustili ljudi čakati pred blagajno. Pri nakupu vstopnice dobiš zemljevid območja.

Skansen je ogromen in porabila sva 6 ur, da sva vse obhodila. V veliko hišah so tudi razne razstave, npr. frizerstvo skozi čas, tkanje blaga, delanje sira, čebelarstvo, kovaštvo ... še celo

salame so dimili. Precej je tudi animacij za otroke. Imajo piknik prostore, kjer lahko poješ svojo malico ali si celo zakuriš ogenj. Hodiš po območju, kjer te pot pelje skozi gozd, v klanec 11 %, po kamnitih poteh – primerna športna obutev je obvezna.

Med hojo sva vsake toliko pogledala v gore in – sijalo je sonce!!!!!!!!!! Kako naju je vleklo gor!
Ja, nič – bova počakala še en dan.

Zvečer je spet bila nevihta. Kaj bo le jutri?

25. dan , 9. 8.

Ob enih ponoči me je Branko zbudil in povedal, da je nebo zvezdno – to pa pomeni lepo vreme.

In res se je že zgodaj zjutraj jasnilo po okoliških hribih. Prestavila sva se 3 km v Brienz na parkirišče, ki je v bližini postaje 46.57493, 8.03657 (5 chf / dan, asfalt, max 7 dni).

Ob osmih sem že bila pri blagajni, sploh ne prva. Good morning price – 55 chf po osebi. Vlak je bil poln. Sonce je sijalo. Vožnja čisti užitek.

Uživala sva na vrhu. Čudoviti razgledi okrog in okrog. Krave na paši. Kako lepo je, je težko povedati – enostavno moraš biti tam. Sklenila sva, da se še vrneva, samo takrat bova šla nazaj peš. Saj je samo 3 ure, pot pa je speljana po travnati površini in po pašnikih.

Po vrnitvi v dolino sva imela kosilo, potem pa naprej v Altdorf, kjer imajo sredi trga postavljen spomenik Williemu Tellu in njegovemu sinu. Parkirišče 46.88279, 8.64552.

Willem Tel je bil odličen strelec s samostrelom. Živel naj bi v 14. stoletju (njegov obstoj zgodovinsko ni dokazan). V njegovem času so Habsburžani zavzeli provinco Uri in avstrijski glavar Altdorfa je na glavnem trgu postavil drog, na vrh pa obesil svoj klobuk. Od vaščanov je zahteval, da se klobuku poklonijo. Ko je šel Willem mimo, tega ni storil, zato so ga aretirali. Kazen: z glave svojega sina mora sestreliti jabolko. Če uspe, sta oba svobodna, če ne, bosta oba usmrčena. Kot odličnemu strelcu mu je to tudi uspelo.

Na tem parkirišču je dovoljeno prespati in to sva tudi nameravala. Potem pa je Branko začel razmišljati o Klauspass-u. Seveda bi na prelazu bilo lepše kot sredi mesta. V navigacijo je vtipkal smer, le-ta pa mu je dala prepoved, češ da je dovoljena max. dolžina 4,5 m in max. širina 1,90 m. Malo nama je bilo čudno, zakaj na smerokazu pred Altdorfom to ni zapisano. Kakorkoli, nisva šla. Doma je potem pogledal na google earth, ta pa je pokazal široko cesto in na vrhu veliko parkirišče. Še danes ne veva, kako to, da so bili v navigaciji takšni podatki, sva si pa obljubila, da je to najin dolg za naslednjič.

Odpeljala sva proti Schwau in nato proti Chur. Začelo je deževati, primernih prostorov za nočitev nisva našla, dan pa se je že prevesil v večer.

Že skoraj v temi, ob devetih, sva pripeljala v Walenstadt, 47.12501 , 9.30288 , tik ob jezeru.

26. dan, 10. 8.

Ponoči je močno pihalo, k sreči pa sva bila v zavetrju.

Zjutraj je dež ponehal, po hribih so se začele trgati meglice.

V knjigi Svetovni popotnik sem odkrila, da sva blizu kraja, kjer je živela Heidi. No, seveda, lik Heidi je izmišljen, v otroštvu sem prebrala knjigo o tej deklici (klasika otroške književnosti) in še danes se je spomnil. Logični zaključek je bil, da greva pogledat.

V hribovje nad Maienfeld je postavljena zgodba o Heidi. Parkirišče 47.017251, 9.54337. Pet minut hoje in bila sva pri Heidini deželi. Kot majhna vasica, v eni stavbi je muzej, v drugi info pisarna s trgovino, v tretji Heidina koča, kurnik, pasejo se koze, v četrti pa očitno živijo. Plačljiv je vstop v muzej in v kočo. Više v hribih je »poletna« Heidiina koča, ker pa je vreme bilo slabo, se do nje nisva povzpela.

Mimogrede, zaradi navala vzhodnoazijskih turistov sva kar hitro pobegnila od tam.

V Zizers-u je na dvorišču avtomehانيčne delavnice in trgovine z AD sanitarna postaja 46.91933, 9.56252.

Potem pa proti Davosu in tik pred njim na prelaz Fluelapass (2383 m), pa do Zerneu in na Berninapass.

Fluelapass je bil v megli, nič se ni videlo. Kmalu pod vrhom pa se je megla le začela redčiti in nagrajena sva bila (spet) z lepimi razgledi.

V Suschu sva zavila proti Zerneu in tam proti St. Moritzu. Vreme se je izboljšalo, sijalo je sonce, pokrajina je bila lepa. Nekje na pol poti do St. Moritza sva ustavila v vasici S-chanf (krasne hiše s poslikanimi fasadami) na parkirišču ob reki Inn in kljub temu, da je bilo sredi popoldneva, sva se odločila ostati in prenočiti 46.612687, 9.989819. Čas sva izkoristila za čiščenje avtodoma.

27. dan, 11. 8.

Po zajtrku sva se v sončni soboti odpeljala na Berninapass. Krog po Švici je bil sklenjen. Parkirni avtomat je še vedno pokvarjen, parkirišče je zaradi sobote polno. Branko je pripravil motor in odpeljala sva se proti Italiji z namenom ogledati si žel. progo znamenitega Bernina ekspres. V kraju Brisio naredi proga krog, 360 stopinj, s tem pa premaga višinsko razliko. Bila sva ravno sredi kroga, ko je pripeljal vlak.

Na železniški postaji sva se pozanimala o voznem redu in se odločila, da se bova peljala naslednji dan.

Nazaj na prelaz Bernina je motor komaj »prilezel« (očitno je nekaj narobe), zato sva popoldan preživela na sprehodu.

28. dan, 12. 8.

Kot zakleto je bila zjutraj gosta megla. Upala sva, da se bo razkadila, pa nič. Zato sva načrtovano vožnjo prestavila na kdaj drugič.

Najina švicarska pravljica se je tukaj končala. Bilo je lepo, še lepše, prelepo.

Ko sva prečkala mejo, je števec pokazal, da sva po Švici prevozila 2242 km z AD in 1726 km z motorjem.

V Livigno sva pripeljala s skoraj praznim tankom (namenoma), saj je gorivo še vedno zelo poceni, 0,952 €/l. izkoristila pa sva tudi brezcarinski nakup v trgovini.

Zatem je bilo treba prečkati še eno mejo in prisoten je bil majhen strah – kaj, če bo carinik pregledal avto. Seveda je vprašal po cigaretah in alkoholu, pa mu je Branko rekel, da ima samo pivo zase. Zamahnil je z roko in naju spustil.

Ker nisva hotela še enkrat prečkati prelaza Stelvio (od vseh več deset prevoženih prelazov v zadnjih letih je ta za naju najtežji), sva zavila proti Bormio. Znano smučarsko središče, toda zdaj je avgust in Bormio je bil poln turistov. Nisva se ustavila, zavila sva na cesto 300, ki gre čez prelaz Passo Gavia (2652 m). In izkazalo se je, da je tudi ta vožnja težka: ozka cesta, na več mestih zelo slaba, polno kolesarjev in motoristov, nekateri vozniki osebnih avtov pri srečevanju v ostrih ovinkih niso spretni.

V Pontedilagno sva zavila proti Bolzano. Spet ni šlo po ravnem! Cesta se dvigne na 1800 m, pa spusti in spet dvigne. Cela dolina pa polna nasadov jabolk in hrušk.

V Bolzanu na cesto 241 in na prelaz Vigo di Fasso – prepoln turistov. Hiše in hoteli polni cvetja, fasade delno poslikane. Nemški pridih.

Zadnji prelaz za ta dan je Passo Pordoi na višini 2240 m. Na dveh velikih parkiriščih je veliko AD 46.48752, 11.81070.

29. dan, 13. 8.

Zjutraj smo vsi AD dobili za brisalce zataknjeno prijazno obvestilo, da je parkirišče namenjeno ljudem, ki gredo v gore in da naj odidemo. Če pa gremo z gondolo, potem naj na to obvestilo napišemo registrsko številko in listek oddamo pri blagajni. Nama se je to zdelo pošteno.

Ponoči so nas pustili pri miru, podnevi pa se ve, za koga je parkirišče.

S prelaza sva se spustila v dolino Bruneco, potem pa proti Avstriji – Lienz, Celovec, Volkemarkt. Vmes sva iskala prostor za spanje, pa nama ni bilo nič všeč.

V Celovcu, v mestu, je PZA 46.61823, 14.30654 5€/24 h.

Volkemarktu je poleg stadiona parkirišče, kjer se lahko prespi, pa sva rekla, da greva v Slovenj Gradec.

PZA v Slovenj Gradcu ni več PZA 46.514126, 15.076639. Odtok za odpadno vodo je že skoraj prerasel s travo, stebrička z oskrbo ni več. Žalosten pogled na vse skupaj.

30. dan, 14. 8.

Deževen dan. Dan, ko sva prišla domov.

Še nekaj statistike:

Prevoženih z AD 3015 km in z motorjem 1726 km

Gorivo: 374 € za AD in 100 € za motor

Vstopnine: 336 €

Trgovina: 330 €

P: 15 €

Breda Krajnc in Branko Kosi

Italija	Bolzano	46,47324	11,33723	sanitarna postaja	17.7.2018	GM	OSM
Italija	Bolzano	46,47027	11,33817	parkirišče, asfalt, 200 m od sanitarne postaje	17.7.2018	GM	OSM
Švica	prelaz Fescagno	46,53898	10,16419	PZA, 12 € od 20.- 8. ure, makadam	18.7.2018	GM	OSM
Švica	prelaz Bernina	46,41054	10,02174	makadam P, dovoljeno prenočiti	18.7.2018	GM	OSM
Švica	Oberalppass	46,66251	8,66831	višina 2041 m, prenočevanje na makadamu	19.7.2018	GM	OSM
Švica	Blitzingen	46,44147	8,20207	manjše P v sredi vasi, ob cesti	21.7.2018	GM	OSM
Švica	Visp	46,29290	7,88850	P v mestu, obdan z bloki	22.7.2018	GM	OSM
Švica	Saviese	46,25680	7,34460	PZA, brezplačno, WC in tuš plačljivo	23.7.2018		OSM
Švica	Martigny	46,09530	7,07163	P, asfalt, plačljivo med tednom	25.7.2018	GM	OSM
Švica	Leysin	46,34274	6,99975	P ob kamnolomu, višina 1467 m	26.7.2018	GM	OSM
Švica	Leysin	46,34220	7,02130	sanitarna postaja, v bližini parkirišče in kamp	28.7.2018	GM	OSM
Švica	Gruyeres	46,59480	7,09203	P ob manjšem letališču s pogledom na Gruyeres, prenočevanje	28.7.2018	GM	OSM
Švica	Broc	46,60694	7,10870	tovarna čokolade Nestle	28.7.2018	GM	OSM
Švica	Gruyeres	46,58283	7,07823	P, izhodišče za ogled vasi	29.7.2018	GM	OSM
Švica	Payerne	46,82442	6,94419	sanitarna postaja poleg stadiona	30.7.2018	GM	OSM
Švica	Cotterd	46,92203	7,02604	asfalt P sredi vinogradov, ob cerkvici, s	30.7.2018	GM	OSM

				pogledom na Murtersee			
Švica	Huttwil	47,11549	7,86892	PZA, makadam, ob trgovini Flyer, brezplačno	31.7.2018	GM	OSM
Švica	Alfoltern	47,06427	7,73125	sirarna Schankaserei	1.8.2018	GM	OSM
Nemčija	Lottsteten	47,63129	8,57798	PZA, voda in elek. Plačljiva, asfalt, poleg trgovine Lidl	1.8.2018	GM	OSM
Švica	Hergilwil, Luzern	46,99729	8,30337	P, asfalt, 4 prostori, pogled na Luzernsko jezero	3.8.2018	GM	OSM
Švica	Howald, Beatenberg	46,70408	7,81482	P, makadam/trava, višina 1284 m, nad Interlaknom	7.8.2018	GM	OSM
Švica	Brienzen	46,75145	8,07984	P, skansen Freilichtmuseum Ballenberg	7.8.2018	GM	OSM
Švica	Brienzen	46,57493	8,03657	P, 5 chf/24 ur, asfalt, ob želez. progi Brienzen Rothorn Bahn	9.8.2018	GM	OSM
Švica	Altdorf	46,88279	8,64552	P, v mestu	9.8.2018	GM	OSM
Švica	Walensstadten	47,12501	9,30288	P ob jezeru	10.8.2018	GM	OSM
Švica	Maienfeld	47,01725	9,54337	P, Heididorfen	10.8.2018	GM	OSM
Švica	Zizers	46,91933	9,56252	sanitarna postaja pri avtomehanični delavnici	10.8.2018	GM	OSM
Švica	S-Chauf	46,61269	9,98982	P, makadam, ob reki Inn	10.8.2018	GM	OSM